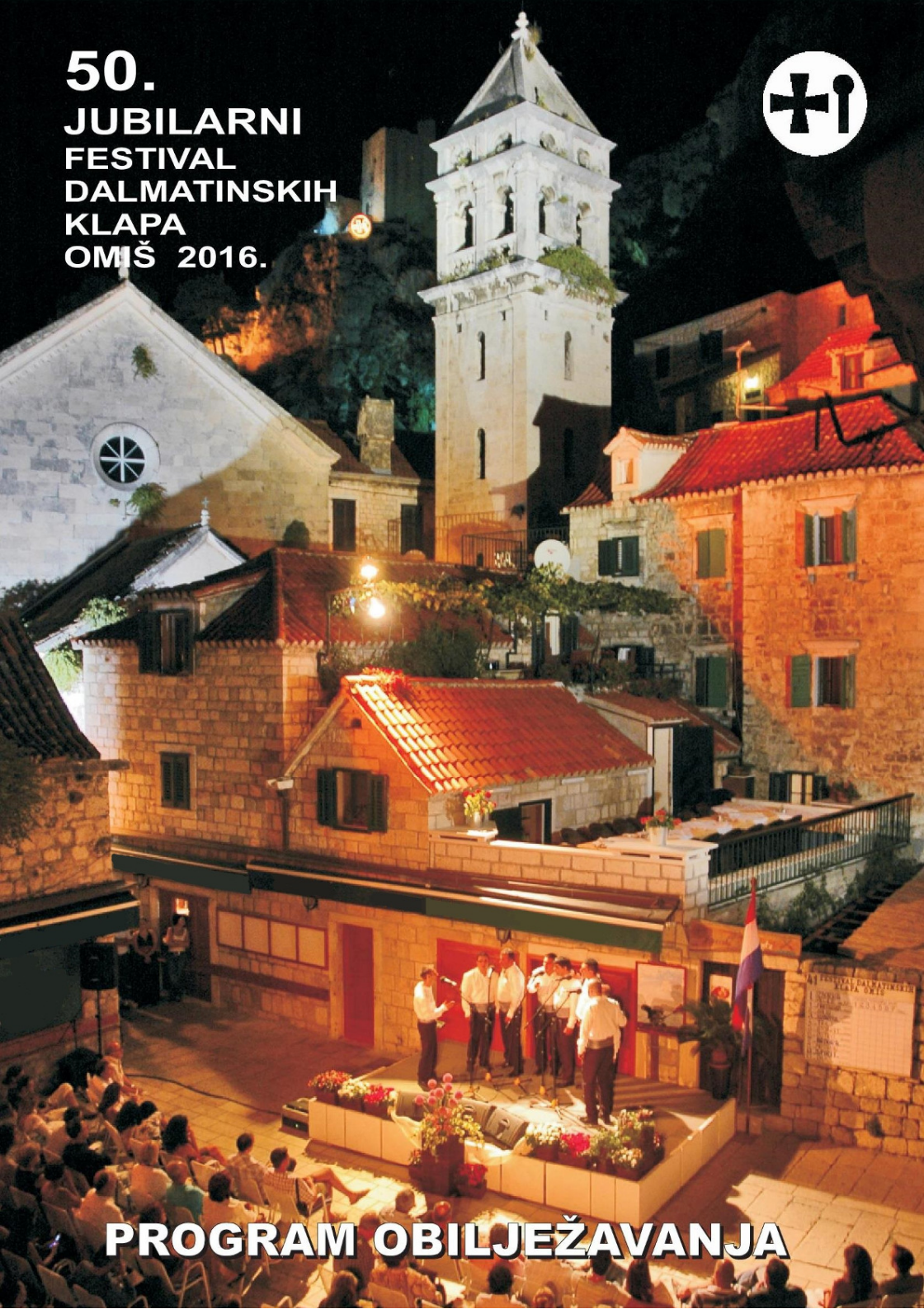

50.
JUBILARNI
FESTIVAL
DALMATINSKIH
KLAPA
OMIŠ 2016.

PROGRAM OBILJEŽAVANJA

PRIGODNA RIJEČ

Poštovani klapski prijatelji,
u srpnju 2016. godine obilježava se jubilarni 50. FDK Omiš, izvjesno pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar - Kitarović. Važna je to prigoda da se prisjetimo i odamo počast svim našim prethodnicima koji su predano radili na očuvanju klapskog pjevanja, kao što su Frane Franković, Rino Franceschi, Ljubo Stipišić - Delmata, Krešimir Magdić, Duško Tambača i mnogi drugi entuzijasti koji su s ljubavlju gradili ono što danas imamo. Značaj je Omiškog festivala za očuvanje i razvoj klapske pjesme neupitan. Upravo je Festival prvi stao na branik klapske baštine. U pola stoljeća svog djelovanja stvorio je i izgradio pokret koji je odavno prešao granice Dalmacije, a klapska je pjesma kao iznimno hrvatsko tradicijsko blago priznata i na međunarodnoj razini uvrštavanjem na UNESCO-v Reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva. To je ujedno izuzetno priznanje svima koji su ulagali napore i skrbili da se klapsko pjevanje slobodno razvija kao živa i vrijedna nacionalna tradicija. Priznanje je snažan poticaj da klapsko pjevanje i dalje živi, ali i obveza, na nacionalnoj i međunarodnoj razini, da se čuva, prenosi i promiče kao dio svjetske baštine. Ono otvara i brojne druge mogućnosti promicanja Republike Hrvatske, njezine kulture, stvaralaštva i specifičnosti njezinih pojedinih regija, posebno kroz kulturni turizam.

Danas smo svjedoci iznimne popularnosti klapa. Nekada su klape pjevale po konobama, kalama, pod ponistrom, danas pjevaju na stadionima, koncertima, televiziji... U novonastalim okolnostima Festival kao njegovatelj baštine mora tražiti nove puteve razvoja kako ne bi izgubio na svojoj važnosti. Svoju misiju vidim upravo u tome da zajedno s vama, istinskim (čit. iskonskim) klapskim zaljubljenicima, zadržim i izdignem Festival na mjesto najcjenjenijeg klapskog festivala koje mu s pravom pripada.

Idući ususret jubileju, Direkcija Festivala odredila je važne projekte kojima želi na dostojanstven način obilježiti ovu obljetnicu, a koji će služiti kao čvrst temelj za budućnost i razvoj Festivala. Obljetnicu pripremamo zajedno s predstavnicima državnih, kulturnih, crkvenih i znanstvenih institucija kako bismo istakli važnost naše ustanove na nacionalnoj razini. Vjerujemo da ćemo sve projekte uspješno ostvariti uz svesrdnu pomoć Grada Omiša, Splitsko - dalmatinske županije, Vlade i svih prijatelja i partnera Festivala u Hrvatskoj i dijaspori. Zajedno s njima u srpnju 2016. godine svečano ćemo proslaviti jubilarni 50. Festival dalmatinskih klapa.

Ravnatelj FDK Omiš
Mijo Stanić, prof.

KLAPA JE KRUG, A SREDIŠTE MU JE U OMIŠU

Tako sam jednom zapisao, tako i danas mislim. Krug je istodobno i središte svijeta i njegov omotač - ničime nije ograničen, a najmanje ne crtom koja ga opisuje i kruži oko njegova središta. On je beskonačno koncentričan, on je način rasprostiranja poruka iz središta. Krug je - filozofi će to reći - proširena točka, znak ishodišnog jedinstva, može simbolizirati božanstvo koje nije sagledivo samo u njegovoj nepromjenjivosti nego i u rasprostranjenosti dobroti, kao ishodište, opstanak i trošenje svih stvari. Krug nema početka ni kraja, on je najprirodniji i najsavršeniji oblik svijeta (kocka je - zar nije? - tek njegovo umjetno discipliniranje). Krug je sve i ništa; označava sveukupnost, cjelovitost, jednovremenost. Posjeduje stvarnost, prostornost, vrijeme, signale, simbole, boje, jezik, tonove, raspoloženja. Prenosi se do u beskraj.

Iste vibracije, u to čvrsto vjerujem, ima i klapska pjesma. Njezin prirodni ustroj nije nego krug koji klapa zatvara s publikom. To su zapravo dva polukruga koja tvore prostorni krug. U istom krugu njezino je vrijeme, njezini akteri i način nastanka - prostiranja - davanja (od ishodišta - puka do puka - ishodišta). U istom krugu njezine su beskonačne granice, a dio tog božanskog trajanja pohranjen je i u klapama, u glasnicama klapskih pjevača. U tercama dalmatinske klapske pjesme. U suzvučjima koji imaju snagu savršenog skupog glazbala. Koji posjeduje moć govora preko vremena. Izvornoj klapi, lišenoj lažnog estradnog blještavila i umjerenog svjetla reflektora, zapravo i ne treba publika. Jerbo, klapa sebi jest i bit će uvijek najbolja i najvjernija publika, okupljena u istoj pobožnosti pjesme. Njoj ne treba mnogo, čak ni cijeli trg već samo kantun, dio nečega, tek kakav volat, miris konobe, zid isfrižan vjetrovima i žbukanim fugama, poneka radoznala kapara iz tog istog zida, eventualno mjesec nad gradom, kakva balatura, balkon, sular, teraca, balustrada, skaline i što je osobito važno, najvažnije onaj visoki poluosvijetljeni prozor, zastrt kakvom izvezenom koltrinom i zaklonjen poluotvorenim škurama, jedino mjesto (ili biće) koje je dostojno da ga se romantično nazove publikom, ciljem pijeve.

Ne da se ta pjesma: krug je njezino sklonište, njezina jedra, njezino sidrište, pozdrav i otpozdrav svijetu, naravima, prošlim zgodama i navadama, onome što traje. Ona je skup, skupina, družba. Kolo bez prestanka, vir i uvir, veseli oblik vatre, suština rasta loze, masline, smokve i čempresa, šum potoka i mlinica, vesala i valovlja. Poput pečenja kruha u peći, tiještenja mošta u vinogorju, prebiranja parangala, vrša u kanalu, skupljanja rublja sa dvorišnog sušila. Poput svakodnevnog, malog a velikog, radosnog. Ona je naš kameni vis i podatna vrtača, more u pličaku i more zatamnjeno pučinskim prostranstvom, mreže pune srebrna ulova ili prostrte na žalu. Ona je to što jest ali i svoj simbol, obruč sudbine, signal duhovnosti, simfonija života, predani artizam i živodajni obrt, narav svakodnevlja- sve ono svijetlo i tamno, sveto i profano, lijepo i grubo, gusto i nejasno, ljupko i patetično. Ona ima pravo na sve. I na spontani pjev i na onaj kultivirani. Na glas djedova i na suvereni suzvuk.

(...)

Klapa je krug, a središte mu je u Omišu. Nije to slučajno. Mjesto je to gdje Cetina svečano ulazi u more. Mjesto gdje se miješaju dva svijeta, dva pogleda na svijet. Onaj slatkovodni koji rijeka donosi sobom probijajući se kroz klance i gudure, žuboreći preko stijena, ili pak nijemo prolazeći kroz livade puštajući da se u njoj ogledaju jablanovi i oblaci, šaš i čempresi. Onaj slani, morski koji dočekuje rijeku da je pomiješa sa velikim prostranstvima i raznese na sve strane svijeta. Da bi trajala i da se ne bi zaboravila. Ako jedra treba, ako se dadu i mogu usidriti, onda je najbolje da to bude u Omišu. Jer to nije sidrište za kroćenje vjetrova i plovidbe, to nije mjesto od jedne naravi. To je latentno mjesto nemira koje je u prirodi ovoga podneblja. I Omiša. A on ima razloga biti ponosan na svoje vrijeme. Ponosni grad Kačića i još slavnijih gusara učinio je sve da u njemu autentičnim glasom progovori klapska pjesma, da sačuva svoje iskone, da produbi put kroz vrijeme. Događa se to upravo na mjestu zvanom Oneum, Almissium, Omiš... Mjestu stvorenom da bude središte. Mjestu kojem je sunce dalo svoj pečat i mjeru. Nadohvat slavne Poljičke republike, uz ranoromaničkog Sv. Petra na Prikui i mudre drevne glagoljaše. Podno Mirabelle i kraj "kuće sretnog čovjeka". Upravo u Omišu, prisutnije nego drugdje, preci se naši nadviruju iza planinskih visova na nas, tražeći svoje biljege u pjesmama koje nastavljaju njihove živote i snove. Prate nas u vremenu koje su nam ostavili. Čine nas da zidamo svoj život poput prapovijesnih gomila. Da trajemo i da nas svojim darom klapska dalmatinska pjesma učvršćuje u vjeri da ni mi ni ona u vremenu nismo bez vremena. Da je život bonaca i kad nije. Da zato što nije bonaca upravo zato i jest život. Da smo svoji gdje jesmo. Da nismo uzalud na ovome svijetu. Da smo ljudi od pjesme.

Krug od pjesme.

Akademik
Jakša Fiamengo,
Književnik

KLAPSKO PJEVANJE I FESTIVAL DALMATINSKIH KLAPA

Ako bi netko želio izdvojiti najdalmatinskiji / najmediteranskiji, od svih hrvatskih glazbenih fenomena, zacijelo bi se odlučio za klapsko pjevanje koje predstavlja idealan spoj tradicijskog i popularnog s pozitivnom težnjom širenja izvan granica Dalmacije, izvan zamišljenih mediteranskih granica.

Potrebno je istaknuti da je u počecima ovaj način glazbenog komuniciranja bio isključivo muška tradicija. Bile su to manje skupine pjevača koje je uz prismo prijateljstvo, zajedničke poslovne i druge interese vezala i ljubav prema pjesmi, ljubav prema zajedničkom muziciranju. Ribari i težaci pjevali su uz bok trgovcima i obrtnicima, učenicima i studentima najviše u konobama u kojima se uz jednostavno jelo konzumiralo vino. Pjevali su za svoju dušu po uskim kaletama tražeći skrivene kutke u kojima glas najbolje rebatije - odzvanja na zadovoljstvo družine pjevača. Pjevali su i za druge, posebno voljene drage kojima bi skupina pjevača pjevala podoknice, serenade sve dok se ukućani ne bi smilili otvoriti vrata i portune, pustiti pjevače u kuću, počastiti ih jelom i pićem. Isto zadovoljstvo imale su prilike doživjeti i brojne turistkinje kojima su svoj pjev podarili dalmatinski galebavi, šireći i na taj način dalmatinsku turističku ponudu. Neformalna pjevačka druženja kroz prošlo stoljeće su se razvila u organiziranu glazbenu djelatnost, raširila diljem otočne, obalne i gorske Dalmacije, da bi danas postala prepoznatljivim glazbenim fenomenom gotovo u čitavoj Hrvatskoj.

Glazbeno gledajući, radi se o stilu tradicijskog a capellahomofonog pjevanja koji se razvio od tipično tradicijskog oblika pjevanja (klapska pjesma) i postojanja (klapa) do stručno postavljenog, organiziranog oblika pjevanja koje se u današnje vrijeme svojim načinom prezentacije više ubraja u stilove popularne nego tradicijske glazbe. Klapske pjesme su u prvom redu homofoni napjevi, prepoznatljivi po svojoj unutrašnjoj glazbenoj strukturi, kretanju melodijskih linija glasova, harmonijskoj konstrukciji i sadržaju tekstova napjeva. Najčešća forma klapskog višeglasja je troglasje ili četveroglasje. (...)

Tekstovi klapskih pjesama su uglavnom ljubavni - od naglašeno poetskog preko vedrog optimističkog i šaljivog pa čak i do neprimodna i pretjerana sentimentalizma. Repertoar dalmatinskih klapa u počecima se odlikovao uglavnom ljubavnom tematikom, da bi od utemeljenja omiškog Festivala pokrio gotovo sve vidove suvremenog života žitelja Dalmacije. (...)

Pojam festivalska klapa povezan je s nastankom Festivala dalmatinskih klapa u Omišu. Omiški je festival uvelike zaslužen za promociju klapskog pjevanja i prva je institucija koja je klapsko pjevanje prezentirala kao organizirani oblik tradicijskog (a kasnije i umjetničkog) glazbovanja. Festivalska je klapa formalno organizirana skupina pjevača s jasnim ciljevima i namjerama.

Malo je glazbenih festivala u Hrvatskoj koji se mogu podičiti takvim utjecajem na svoje izvođače kao Festival dalmatinskih klapa. Omiš je meka klapskog pjevanja, pobjeda na njegovim pozornicama godinama se prepričava, legende ostaju zauvijek zabilježene. Upravo je natjecateljski karakter ono što mu je od prvih godina priskrbio epitet posebnog, različitog od brojnih smotri, susreta i festivala koji su i nastali kao potreba za dodatnim dokazivanjem.

Od prvih dana omiškog Festivala struka je sudjelovala u donošenju svih važnih odluka. Utvrđivalo se tko može, a tko ne pjevati na omiškoj pozornici, utvrđivao se broj pjevača, broj izvedbenih napjeva, utvrdila se izvođačka polukružna forma s prvim tenorom na lijevom krilu, ekskluzivnost a capella pjevanja. Struka ocjenjuje nastupe klapa, njihova nagrada oduvijek je bila najvažnije festivalsko priznanje. Izdavaštvo predstavlja značajan segment u radu omiškog Festivala; tri zbornika s preko 600 napjeva, godišnji katalogi, bilteni festivala (1970. - 1991.), znanstveni časopis Bašćinski glasi (od 1991.) edicije pojedinih kompozitora i obrađivača (edicija Leut) svjedoče o velikoj aktivnosti Festivala. Cjelogodišnja aktivnost, kompleksna logistika, press služba, dobri domaćini, sve su to kamenčići u mozaiku omiškog Festivala.

Omiš je i razlogom da su nam danas imena klapa (*DC Vranjic, Trogir, Lučica, Šibenik, Ošjak, Nostalgija,...*) klapskih voditelja i kompozitora (*Ljubo Stipišić - Delmata, Duško Tambača, Nikola Buble, Dinko Fio, Krešimir Magdić,...*) istaknutih pjevača (*Joško Prijić, Vinko Coce, Tonči Miletić, Špiro Jurić,...*) ostala konkretnim povijesnim tragom tradicije koja je zahvalna svojim istaknutim tvorcima, osobama čija je vještina ostavila tragove i na današnje generacije. (...)

Postanak je omiškog Festivala kao institucije inicirao nastanak mnogih klapa. Tako je početkom 60-tih godina 20. stoljeća registrirano petnaestak organiziranih klapa, krajem 80-ih godina 20. stoljeća više od 200, a danas više od 400. Klapsko pjevanje se u razdoblju od 60-ih godina 20. stoljeća sve više definira kao simbol dalmatinskog (mediteranskog) identiteta. Homofono je pjevanje karakteristika tradicionalne klape, dok moderna ili festivalska klapa, kojoj tehnika pjevanja i poznavanje široke vokalne glazbene literature nije strano, pored ovoga načina koristi i druge stilove vokalnog glazbovanja. Dok izvedbu tradicionalne klape odlikuje a capella vokalna izvedba, prisutna je upotreba mandolina i gitara za festivalske klape ali i elektronskih glazbala, koje se danas sve više bave pjevanjem u komercijalne svrhe.

Klapsko pjevanje najdinamičnije promjene doživljava u zadnjem desetljeću prošlog stoljeća. Čitav niz socijalnih, kulturnih i političkih događanja početkom devedesetih godina u Hrvatskoj utjecao je na brojne promjene u pokretu klapskog pjevanja. Klapsko pjevanje modernoga doba, inovativna i napredna glazbena forma koja svojim pjevačima proširuje glazbene horizonte, u stanju je uhvatiti se u koštac s najrazličitijim vokalnim stilovima tradicijske, klasične i posebice popularne glazbe. Klapski pokret u devedesetima postaje popularnim, a svoju popularnost manifestira kroz omasovljenje, širenjem kruga interesa kod pjevača i publike raznih životnih dobi izvan lokalnih i regionalnih granica teritorijalne postojbine klapskog pjevanja. Uz Dalmaciju, kolijevku klapskog pjevanja, brojnošću klapa i kvalitetom klapskog pjevanja Zagreb i Rijeka postupno postaju značajni centri klapskog pjevanja. Klape se formiraju i u dijaspori među hrvatskim iseljenicima, ali i među ljudima nehrvatskog porijekla koji uživaju u vokalnom višeglasnom pjevanju. (...)

Iz navedenoga može se zaključiti da je klapa na početku 21. stoljeća dio pokreta popularne glazbe s kojom slobodno eksperimentira i koju integrira u svoj repertoar, šireći na taj način općeprihvatljiv pozitivni duh mediteranskog identiteta. Činjenica je to koju je prepoznalo Ministarstvo kulture RH upisom u Registar kulturnih dobara RH kao nematerijalnu baštinu vrijednu javnoga promoviranja. 5. 12. 2012. godine, na sedmom sastanku Međuvladinog odbora za nematerijalnu kulturnu baštinu održanom u Parizu, **klapsko je pjevanje upisano na UNESCO - v reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.**

dr. sc. **Joško Čaleta**,
etnomuzikolog

NA OMIŠKOJ STINI

Dok Cetina teče, uvik će nas biti
Čvrsti smo ka' stina, dragi Bog nas štiti.
Tukli su nas vitri, nevere od rata,
Al' slomili nisu granu od Hrvata.

Zavonjalo smilje s krša, zapivali grdelini,
Hrvatski se barjak vije na omiškoj stini.
Ponosno i sad leprša taj barjak od zlata,
Omiška je stina simbol nas Hrvata.

Živit' će nam ime makar granu sikli,
Resti će nam sime ovdi di smo nikli,
Tukli su nas vitri, nevere od rata,
Al' slomili nisu granu od Hrvata.

Pere Picukarić, tekstopisac

KONCERTNI PROGRAM

50. FESTIVALA DALMATINSKIH KLAPA OMIŠ 2016. god.

Jubilarni 50. Festival dalmatinskih klapa održat će se u razdoblju od svibnja do 23. srpnja 2016. godine. U sklopu svog redovnog programa, Festival planira realizirati niz cjelovečernih koncerata. U skladu s tradicijom, dio programa ima natjecateljski, a dio revijalni karakter. Središnjim zbivanjima u Omišu tijekom mjeseca srpnja, prethode uvodni programi (večer klapa debitanta, večer popularnih napjeva, večer mješovitih klapa) koji čine sastavni dio Festivala, a održavaju se tijekom svibnja i lipnja u Bolu na Braču, Blatu na Korčuli i Komiži. Dislokacijom dijela programa izvan Omiša, Festival je uspješno nametnuo nove sadržaje te osigurao realizaciju kvalitetnih programa izvan središnjih festivalskih zbivanja u srpnju. Realizacija spomenutih programa doprinijela je očuvanju i popularizaciji dalmatinske klapske pjesme diljem Dalmacije, ali i jačanju ugleda i položaja Festivala dalmatinskih klapa Omiš.

Realizacija glavnog dijela programa jubilarnog 50. Festivala odvijala bi se od **02. - 23. srpnja 2016. god.** u Omišu prema slijedećem rasporedu:

- **Svečano otvorenje 50. FDK Omiš 2016. (Retrospektivna večer)**
- **Prva, druga i treća izborna večer muških i ženskih klapa**
- **Tradicionalni koncert "Grad Zagreb Gradu Omišu"**
- **Večer novih skladbi**
- **Završna večer ženskih klapa**
- **Završna večer muških klapa**

PROJEKTI OBILJEŽAVANJA 50. OBLJETNICE FESTIVALA DALMATINSKIH KLAPA OMIŠ 2016. god.

Povodom 50-og jubileja osim redovnog programa Direkcija Festivala planira i priprema brojne projekte kako bi na što bolji način obilježila ovu značajnu obljetnicu:

1. Projekti FDK-a na osvještavanju i prenošenju baštine mladima
2. Izrada strateško-marketingškog plana
3. Novi vizualni identitet
4. Izrada festivalskih suvenira
5. Izložba povodom 50. godina Festivala
6. Monografija 50 g. Festivala dalmatinskih klapa
7. Snimanje dokumentarnog filma o povijesti Festivala
8. Svečano obilježavanje 50. obljetnice FDK Omiš
(Retrospektivna večer)
9. Predstavljanje Festivala izvan Omiša
10. Stručni seminar
11. Izdavanje prigodnog nosača zvuka
12. Sređivanje i digitalizacija arhivske građe FDK Omiš
13. Priprema IV. zbornika dalmatinskih pjesama

1. Projekti FDK-a na osvještavanju i prenošenju baštine mladima

Direkcija je Festivala svjesna važnosti educiranja mladih naraštaja o povijesti i radu Festivala. U planiranim se projektima mlade na poseban način uključuje u obilježavanje naše velike obljetnice i pruža im se prilika upoznati svoju baštinu.

U skladu s tim:

- Festival Dalmatinskih klapa u suradnji s udrugama i obrazovnim ustanovama: vrtićima, osnovnom, srednjom i glazbenom školom na području Omiša, planira kroz edukativne projekte, prezentacije i radionice osvijestiti mladima značaj Festivala. Planira organizirati likovne, literarne, glazbene i interaktivne radionice na temu Festivala i klapskog pjevanja edukativnog karaktera. Djeca mogu izrađivati likovne, glazbene i literarne uratke, nesputano pokazujući svoju darovitost i kreativnost. Svi radovi mogu biti predstavljeni javnosti u sklopu proslave 50. obljetnice. U suradnji s Dječjim festivalom klapa u Zadru mogu se promovirati najbolje mlade klape na omiškoj pozornici, ali i predstaviti omiški Festival mladim "klapašima" u Zadru.

- Festival je dalmatinskih klapa sa Sveučilištem u Splitu, Umjetničkom akademijom u Splitu i Zakladom "Ljubo Stipišić - Delmata" u Zadru potpisao sporazum o međusobnoj suradnji u području visokog obrazovanja, znanosti i umjetnosti u okviru zajedničkih interesa. Suradnja će se odvijati na znanstvenim, umjetničkim i obrazovnim projektima te projektima unapređenja kvalitete nastave, studentskog i standarda zaposlenika u domeni kulture i umjetnosti, vezanih uz klapsko pjevanje.

Ova suradnja obuhvaća:

- organizaciju tribina, okruglih stolova i radionica pri Sveučilištu, Akademiji, Zakladi i Festivalu, u svrhu predavljanja programa i projekata klapskog pjevanja te razvoja kulture klapskog pjevanja na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini

- poticanje i unaprjeđivanje kulture klapskog pjevanja među studentima i zaposlenicima Sveučilišta

- predavljanja, promociju, natjecanja i nastupe klapa u odgovarajućim prostorima Sveučilišta i Akademije

- najavu predstava i predavljanje programa Festivala i Zaklade na mrežnim stranicama i drugim oglasnim mjestima Sveučilišta i Akademije

- suradnju u produkciji svih oblika klapskih glazbenih događaja s uključivanjem studenata i nastavnika u kreativne i produkcijske procese rada Festivala dalmatinskih klapa Omiš i Zaklade "Ljubo Stipišić - Delmata"

2. Izrada strateško - marketinškog plana

Festival dalmatinskih klapa, kao javna ustanova od posebnog značenja za Grad Omiš, izborom novog Ravnatelja uvodi novi sustav upravljanja kojim se na stručan, sustavan, demokratski i transparentan način želi optimizirati mjesto i uloga Festivala sukladno interesima osnivača i grada Omiša u cjelini te interesima i potrebama svih njegovih dionika u rasponu od "proizvođača" programske ponude do "konzumenata" iste.

Strateško - marketinški plan dokument je u kojem su na sustavan način zabilježene buduće marketinške aktivnosti za jednu ili više godina. Ovakav plan je Festivalu nužno potreban jer će:

- odrediti smjernice u radu usmjeravanjem na aktivnosti neophodne za uspjeh Festivala, njegovog branda i proizvoda
- pružiti mogućnost boljeg sagledavanja prilika, postavljanja realnih ciljeva, racionalnijeg raspolaganja sredstvima
- odrediti mjerila uspješnosti Festivala

Projekt pod nazivom "FDK Omiš očima dionika" je osmišljen i razrađen u suradnji s prof. dr. Zoranom Mihanovićem, redovitim profesorom na Ekonomskom fakultetu u Splitu i stručnjakom za marketing. Obuhvaća istraživanje različitih aspekata Festivala u kontekstu pojedinačnih interesa postojećih i potencijalnih dionika u cilju prikupljanja smjernica za izradu strategije dugoročnog razvoja.

S obzirom na različite skupine dionika, primarno sa stajališta njihovih interesa, predmetno istraživanje provodilo bi se u dužem vremenskom razdoblju metodologijom izviđajnog i opisnog istraživanja koje uključuje pojedinačne i skupne intervjuje, prikupljanje i analizu sekundarnih podataka i u konačnici anketno ispitivanje temeljem više različitih anketnih obrazaca prilagođenih ciljanim skupinama. U organizaciji Festivala, istraživanje bi priredio i proveo kvalificiran suradnički tim koji bi, uz primjenu prikladnih statističkih modela i paketa, analitički obrađene rezultate predmetnog istraživanja na neposredan način predstavio i interpretirao stručnoj festivalskoj javnosti.

Zbog svega navedenog, ovaj događaj po svome značenju za budućnost Festivala svakako doseže razinu jedne od strateških programskih odrednica obilježavanja velikog jubileja 50. godina FDK Omiš.

Svi podaci prikupljeni sekundarnim i primarnim istraživanjem pružili bi relevantne informacije u vidu smjernica potrebnih za izradu strategije dugoročnog razvoja Festivala kao i za kontinuirano umrežavanje svih dionika koji bi u cjelokupnom spektru potencijalne festivalske ponude lakše i učinkovitije oblikovali nove proizvode i usluge prema potencijalnim korisnicima, a na dobrobit samog Festivala i njegove baštine. Istovremeno, ovim bi se stvorile pretpostavke koje bi FDK Omiš snažnije promovirale u vodeći kulturni i turistički brand Grada Omiša, ali i Splitsko - dalmatinske županije, pa i šire.

3. Novi vizualni identitet

Preduvjet svake marketinške aktivnosti jasno je definiran vizualni identitet - brand. Izvjesno je da je FDK najznačajniji omiški brand i kao takvog ga treba i valorizirati. Novim vizualnim identitetom Festival želi stvoriti prepoznatljivost u svijesti ljudi. Iz tih razloga Festival je s dizajnerima vizualnih komunikacija u procesu izrade logotipa, zaštitnog znaka, koji će stvoriti snažni i trajni identitet Festivala, koji će biti autorski zaštićen i služiti u promociji i marketingu. Novi vizualni identitet primijenit će se kroz sve marketinške kanale komunikacije (memorandume, dopisnice, brošure, letke, plakate, internet stranice, majice, suvenire...)

4. Izrada festivalskih suvenira

U skladu s novim vizualnim identitetom Direkcija Festivala započela je s osmišljavanjem originalnih suvenira za svoju suvenirnicu, ali i za budući muzej, kako bi proširila postojeću ponudu. Dobro dizajnirani, kvalitetni i estetski prihvatljivi suvenirni oblikuju turistički imidž mjesta, te promoviraju kulturni identitet. Suvenirni će Festivalu donijeti određenu ekonomsku korist; gradu Omišu, Splitsko - dalmatinskoj županiji i Republici Hrvatskoj poslužiti će za promociju lokalne kulturne baštine i turizma. Oni se, naravno, mogu koristiti i u promidžbi i marketingu Festivala.

Festivalski su suvenirni:

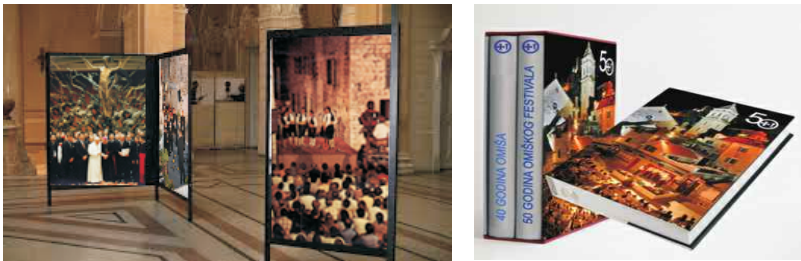
- magneti, razglednice, kemijske olovke, privjesci, ukrasni nakit (ogrlice, naušnice...), mali festivalski štitovi i leuti (metalni), zastavice, majice, kape šilterice, ručnici...

U festivalskoj suvenirnici prodaju se i važna izdanja koja je Festival u svojoj bogatoj povijesti izradio, kao što su: *Zbornici dalmatinskih klapskih pjesama I, II, i III*; *Monografija 40 godina FDK Omiš*, *Ljetopis 40. godina FDK Omiš*; Notne edicije (*Leut*, *Mirabella...*); brojni nosači zvuka s klapskim pjesmama...

5. Izložba povodom 50. godina Festivala

U planu Direkcije postavljanje je multimedijalne izložbe o povijesti i razvoju omiškog Festivala i klapskog pjevanja. Idejno rješenje postava će osmisliti dipl. dizajnerica Nikolina Jelavić - Mitrović koja se već dokazala na brojnim projektima (Rodna kuća Nikole Tesle u Smiljanu, Rodna kuća Mate Balote, Rodna kuća Ivana - Gorana Kovačića u Lukovdolu, Gradski muzej Vukovar u dvorcu Eltz, muzej Sinjske Alke...). Izložba bi bila mobilna kako bi se klapska pjesma i Festival s njezinim postavom mogli prezentirati tijekom cijele turističke sezone u Omišu, a tijekom godine i u drugim gradovima u kojima Festival bude gostovao, kao i na međunarodnim sajmovima kulture i turizma. S obzirom da je postav izložbe temelj za budući stalni multimedijalni muzej klapskog pjevanja i Festivala klapa (on se već nalazi u planovima strategije razvoja grada Omiša i Splitsko - dalmatinske županije), izložba će biti koncipirana prema Pravilniku o stručnim i tehničkim standardima za njihov rad, za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije s ciljem prikupljanja, čuvanja, proučavanja i izlaganja. Konceptcija postava temelji se na kombinaciji klasičnih i multimedijalnih tehnika prezentacije. Postavit će se u okviru festivalske suvenirnice i imati prostor za prodaju suvenira i organizaciju predavanja i video programa.

Svečano otvaranje izložbe planirano je početkom lipnja 2016. godine, kao uvod u 50. Festival. Zamisao je da izložba bude potpuno otvorena javnosti, turistima, namjernicima, školskim ekskurzijama i Omišanima.

6. Monografija 50 godina FDK Omiš

U sklopu obilježavanja 50. obljetnice, Direkcija Festivala započela je s pripremama na realizaciji monografije "50 godina FDK". Ovo izdanje obilovalo bi fotografijama iz festivalske arhive i privatnih zbirki i pratilo bi razvoj Festivala od svojih početaka do danas s težištem na malim pričama živućih sudionika festivalske povijesti (klapa, pjevača, voditelja, skladatelja, članova festivalskog vijeća i direkcije, organizatora...) Izdavač monografije je Festival dalmatinskih klapa, odgovorni urednik ravnatelj Festivala Mijo Stanić, autorica Herci Ganza - Čaljkušić, urednik fotografije Vlade Zemunik, a uredništvo je formirano od osoba koje su imale značajnu ulogu u razvoju Festivala. Kako bi u monografiji bio obuhvaćen i jubilarni 50. Festival, promocija je planirana za jesen 2016. godine.

7. Snimanje dokumentarnog filma o povijesti Festivala

U suradnji s HRT-om Festival priprema dokumentarni film o nastanku i razvoju omiškog Festivala sa svim relevantnim podacima. Predviđeno trajanje je 45 minuta, a premijera filma bit će u okviru 50. obljetnice Festivala. Pri izradi dokumentarnog filma koristit će se bogati arhivski video materijal koji posjeduje Hrvatska televizija, te intervjui sa stručnim sugovornicima koji bi govorili o povijesti Festivala i fenomenu klapske pjesme.

8. Svečano obilježavanje 50. obljetnice FDK Omiš (Retrospektivna večer)

Središnji događaj proslave 50. obljetnice Festivala, kako i dolikuje, bit će Svečano otvaranje: Retrospektivna večer, 2. 7. 2016. godine na omiškom Trgu sv. Mihovila. Ova večer zamišljena je kao audio - vizualni doživljaj u kojem bi na pozornici nastupale klape i izvodile pjesme koje su ostavile značajniji trag u festivalskoj povijesti. Na video zidu emitirali bi se arhivski snimci i fotografije nekih važnih trenutaka s omiške pozornice. U publici bi sjedili uzvanici koji su imali istaknutu ulogu u radu Festivala i mogli bi ispričati neku anegdotu. Izbor sudionika za ovu večer mora biti pažljiv, a scenarij detaljno pripremljen, stoga Direkcija ozbiljno radi na njegovoj realizaciji. Ova je večer ujedno i iskrena zahvala svima onima koji su u prošlosti pridonijeli očuvanju klapske tradicije i razvoju Festivala.

9. Predstavljanje Festivala izvan Omiša

Festival dalmatinskih klapa Omiš pored svog osnovnog programa tijekom godine realizira i brojne druge aktivnosti koje obuhvaćaju tradicionalne, prigodne i promotivne koncerte, kako u Omišu, tako i u drugim mjestima.

Tradicionalna su gostovanja koje Festival organizira: Svečani koncert "Pismo moja, hrli tamo (Zagrebu na dar)" u koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski u Zagrebu, koncert FDK Omiš u sklopu kulturne manifestacije Dani Matice hrvatske Mostar - Mostarsko proljeće u Hrvatskom kulturnom domu Herceg Stjepan Kosača u Mostaru. Festival planira ostvariti kontakte i intenzivirati suradnju s međunarodnim festivalima vokalne glazbe.

Također, Festival želi poboljšati suradnju s Hrvatskom turističkom zajednicom i Ministarstvom kulture s ciljem promicanja dalmatinske klapske pjesme i UNESCO-ve kulturne baštine izvan granica domovine, na europskim sajmovima turizma i kulture.

10. Stručni seminar

U svrhu unaprjeđenja rada Festivala, očuvanja baštine, popularizacije i promocije klapske pjesme, Direkcija Festivala u suradnji s istaknutim etnomuzikolozima organizira seminar (okrugli stol) sa stručnim temama, raspravama, predavanjima i radionicama, na kojem bi sudjelovali klapski pjevači, voditelji klapa, etnomuzikolozi,...

Seminar je predviđen u zimskom razdoblju, sa sljedećim programom:

- zaštita izvorne klapske pjesme u procesu globalizacije i društvene transformacije, kako bi se izbjegla opasnost njenog uništenja i nestajanja
- predstavljanje novih smjernica Festivala i rasprava o njihovoj realizaciji na visokoj umjetničkoj razini
- educiranje stručnog kadra kroz radionice u prenošenju znanja i vještina. Želja je potaknuti prenošenje i njegovanje izvornog klapskog pjevanja. Pomoći voditeljima i klapama u izboru programskog sadržaja i artističkoj artikulaciji, klapskoj estetici, kulturi umjetničkog izražavanja, melografskom bilježenju i umjetničkoj obradi tradicionalnih napjeva, njihovoj adaptaciji za različite vokalne sastave i slično.

11. Izdavanje prigodnog nosača zvuka

Festival u svojoj arhivi posjeduje određeni broj starih snimki festivalskih večeri. Neke su klapske izvedbe na tim večerima antologijske. Nažalost, pojedine su snimke zbog lošeg skladištenja nepovratno uništene, izgubljene, ili oštećene. Dio arhivske građe posjeduje i HRT. Stoga će direkcija u suradnji s HRT-om pregledom i proučavanjem arhive, ako bude u mogućnosti na kvalitetan način, do 50. Festivala prirediti poseban nosač zvuka s najuspješnijim "živim" izvedbama s omiškog trga. Konačna realizacija ovog projekta ovisi o količini i kvaliteti prikupljenog materijala.

12. Sređivanje i digitalizacija arhivske građe FDK Omiš

FDK Omiš posjeduje bogatu arhivsku zbirku dokumenata (festivalskih biltena, zapisnika...), notnih izdanja i notne građe, zvučnih zapisa, fotografija i nešto video materijala. Arhivska građa Festivala dalmatinskih klapa uskladištena je u neprimjerenim uvjetima i nije prikupljena na jednom mjestu. Planirano je, u suradnji s Institutom za folkloristiku u Zagrebu i Muzejskim dokumentacijskim centrom, njeno prikupljanje, analiza, kataloško popisivanje građe, dokumentiranje i pohranjivanje po pravilima arhivističke struke. Sređenu arhivu Festivala svakako treba zaštititi i postupnim prenošenjem u digitalni oblik.

Digitalizirana arhiva pruža mogućnost izrade digitalne baze podataka s popisima klapa, napjeva, obrada, autora, voditelja, foto, audio i video snimki koja može jednostavno biti dostupna javnosti i služiti za prikupljanje informacija, proučavanje ili pregled... Ovaj je složeni projekt dugotrajan i ne može se izvršiti u kratkom roku, ali je svakako nužno što prije početi njegovu realizaciju kako bi se postojeća građa sačuvala od daljnjeg propadanja.

13. Priprema IV. zbornika dalmatinskih klapskih pjesama

Najvrjedniji dokumenti FDK-a svakako su Zbornici dalmatinskih klapskih pjesama. Festival je izdao tri takva kapitalna djela koja obuhvaćaju preko 600 klapskih napjeva i novih skladbi i važan su dokument cjelokupne dalmatinske odnosno hrvatske klapske baštine.

Od izdavanja posljednjeg, trećeg zbornika 1992. godine na omiškoj je pozornici izvedeno preko 300 novih skladbi, napjeva i obrada, stoga je potrebno izdati IV. zbornik dalmatinskih klapskih pjesama. Na ovom važnom i složenom projektu Festival planira surađivati s timom glazbenih stručnjaka - etnomuzikologa i institucija kao što su Umjetnička akademija u Splitu i Institut za folkloristiku u Zagrebu. Ovaj projekt, kao i projekt sređivanja i digitalizacije festivalske arhive, zbog svoje složenosti zahtjeva višegodišnji rad, ali direkcija Festivala svakako planira započeti s pripremanjima već u ovoj godini.

Nakladnik

Festival dalmatinskih klapa Omiš

Za nakladnika

Mijo Stanić, prof.

Priredili

Mijo Stanić i Vlade Zemunik

Lektura

Vesna Krželj - Velić

Fotografije

Arhiv FDK-a,
Vlade Zemunik

Grafičko oblikovanje

Vlade Zemunik

Tisak

ARAK PRINT ING

Naklada

1000 primjeraka

Festival dalmatinskih klapa Omiš

Ivana Katušića 5, 21 310 OMIŠ

Tel.: 021 861 015, 021 757 144

E-mail: festival-dalmatinskih-klapa-omis@st.t-com.hr

www.fdk.hr